

ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย - ไต้หวัน

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

- 1.1 ภาครัฐบาล : ไม่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่างไทย - ไต้หวัน
- 1.2 ภาคเอกชน : Joint Economic Cooperation between Chinese National Association of Industry & Commerce (CNAIC) and Federation of Thai Industries (FTI) (มกราคม 1989)

2. การค้าระหว่างไทย - ไต้หวัน

2.1 การค้าระหว่างไทย-ไต้หวัน: ไต้หวันเป็นคู่ค้าที่สำคัญของไทยมาตลอด โดยปี 2017 ไต้หวันเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 19 ของไทย เป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 19 และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 8 ของไทย

2.2 การค้ารวม : ในปี 2017 (ม.ค.-ธ.ค.) การค้ารวมมีมูลค่า 12,155.45 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 15.83 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.65 โดยไต้หวันเป็นประเทศคู่ค้าอันดับที่ 19 ของไทย (ตารางที่ 1)

2.3 การส่งออก : ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2013-2017) การส่งออกไทยไปไต้หวันมีมูลค่าเฉลี่ย 3,693.33 ล้านดอลลาร์ โดยในปี 2017 (ม.ค.-ธ.ค.) การส่งออกมีมูลค่า 4,014.28 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2016 ร้อยละ 18.97 โดยไต้หวันเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 19 ของไทย (ตารางที่ 2)

2.4 การนำเข้า : ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2013-2017) การนำเข้าจากไต้หวันมาไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 7,571.58 ล้านดอลลาร์ โดยในปี 2017 (ม.ค.-ธ.ค.) การนำเข้ามีมูลค่า 8,141.17 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปี 2016 ร้อยละ 14.33 โดยไต้หวันเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 9 ของไทย (ตารางที่ 3)

2.5 ดุลการค้า : ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับไต้หวันมาโดยตลอด โดยในปี 2017 (ม.ค.-ธ.ค.) ไทยขาดดุลการค้ากับไต้หวัน 4,126.88 ล้านดอลลาร์ ขาดดุลลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2016 ร้อยละ 10.16

3. สินค้าสำคัญในการส่งออกและนำเข้า

3.1 สินค้าส่งออก: แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำตาลทราย เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เม็ดพลาสติก เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ เป็นต้น

3.2 สินค้านำเข้า: แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สัตว์น้ำ แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งแปรรูป ผ้าผืน ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก ผลิตภัณฑ์โลหะ เป็นต้น

4. ปัญหาอุปสรรคทางการค้า

4.1 เนื่องจากไทยไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับไต้หวัน ทำให้การติดต่อดำเนินการต่างๆ ไม่สามารถใช้กลไกทางการทูตได้ ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่จึงเป็นด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนระหว่างภาคเอกชน

4.2 ไต้หวันมีการใช้มาตรการปกป้องทางการค้า เช่น การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping) การกำหนดมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measure - SPS) การกำหนดโควตาภาษี (Tariff-Rate Quota - TRQ) เป็นต้น ซึ่งสินค้าไทยที่เคยถูกไต้หวันการทุ่มตลาด ได้แก่ กระดาษพิมพ์เขียน ลวดเหล็กเกลียวที่ใช้ในการก่อสร้าง แต่ผลการไต่สวนขั้นสุดท้ายสรุปว่าไทยไม่มีการทุ่มตลาด จึงรอดพ้นจากการถูกเก็บภาษีตอบโต้ ทั้งนี้ มาตรการที่เป็นอุปสรรคในปัจจุบัน คือ มาตรการด้าน

สุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) ซึ่งใช้จำกัดการนำเข้าสินค้าเกษตร เกษตรแปรรูป ปศุสัตว์ โดยอ้างเหตุผลด้านสุขอนามัยและการกักกันโรคพืชและสัตว์

5. ประเด็นการจัดทำความตกลงทวิภาคีต่างๆกับไต้หวัน

ไต้หวันได้พยายามผลักดันความสัมพันธ์ทวิภาคีกับไทยระหว่างหน่วยงานภาครัฐมาตลอด ได้แก่

5.1 การลงนาม ATA Carnet Agreement (ความตกลงว่าด้วยการนำเข้าสินค้าผ่านศุลกากรชั่วคราว) ขณะนี้สองฝ่ายอยู่ระหว่างการพิจารณาภาคผนวกของร่างความตกลงตามแนวทางอนุสัญญาศุลกากรว่าด้วยเอกสารค้ำประกันที่นำของเข้าชั่วคราว และจะได้มีการลงนามโดยผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการค้านำของทั้งสองฝ่ายต่อไป

5.2 ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นภาษีซ้อนและป้องกันการเลี่ยงรัฐฎากร ได้มีการลงนามไปเมื่อปี 1999 แต่ความตกลงฯ ยังไม่มีผลบังคับใช้ โดยในปัจจุบันกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง อยู่ระหว่างการดำเนินการขั้นตอนภายในประเทศ เพื่อเตรียมเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

5.3 การศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดทำความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-ไต้หวัน ไต้หวันได้พยายามผลักดันให้ไทยเริ่มต้นศึกษาความเป็นไปได้ในการทำความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจนำไปสู่การจัดทำ FTA ในอนาคต ซึ่งหน่วยงานภาครัฐมีความเห็นว่า ไต้หวันพยายามที่จะยกระดับความสัมพันธ์กับไทย และต้องการให้นานาประเทศยอมรับว่า ไต้หวันเป็นประเทศ (Country) มิใช่เป็นเพียงเขตเศรษฐกิจ (Economy) อย่างไรก็ตาม การกระชับความสัมพันธ์กับไต้หวันคงต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับจีน และต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีด้วย

ที่ผ่านมา ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันจัดจ้างทีมวิจัยจากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบันวิจัย Chung-Hua Institution for economic research ไต้หวัน เพื่อดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation) โดยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก โดยไม่แตะเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตการค้าเสรี ที่จะเป็นข้อผูกพันระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศไทย ซึ่งผลศึกษาระบุว่า ทั้งสองฝ่ายจะได้รับประโยชน์จากสาขาหลัก ได้แก่ สินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทั้งสองประเทศต่างมีความชำนาญที่แตกต่างกัน โดยไทยจะได้เปรียบในสินค้าขั้นต้นที่แปรรูปด้วยเทคโนโลยีไม่สูงมากนัก ส่วนไต้หวันจะเป็นสินค้าที่เป็นการแปรรูปโดยอาศัยเทคโนโลยีขั้นสูง ดังนั้น ทั้งสองประเทศจึงสามารถเกื้อกูลปัจจัยการผลิตซึ่งกันและกันเพื่อประโยชน์ส่วนเพิ่มทางด้านเศรษฐกิจต่อไป ด้านการลงทุนพบว่า ไทยจะได้ประโยชน์จากการที่นักลงทุนไต้หวันเข้ามาลงทุนในไทยมากกว่าไทยจะเข้าไปลงทุนในไต้หวัน เนื่องด้วยไต้หวันเป็นตลาดขนาดเล็ก และต้องอาศัยปัจจัยการผลิตต่างๆ จากต่างประเทศเป็นหลัก ดังนั้นในแง่ของการลงทุน ควรมุ่งเน้นไปที่การลงทุนจากไต้หวันมายังไทย เนื่องจากนักลงทุนไต้หวันสามารถใช้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและเชื่อมโยงไปยังประเทศอื่นๆ จากประโยชน์ที่ตั้งของประเทศไทยได้อีกด้วย นอกจากนี้ โครงการยังได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้การร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและการค้าภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation Agreement) โดยสาขาความร่วมมือที่ทำการศึกษาประกอบด้วย 1) ความร่วมมือด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน 2) ความร่วมมือด้านการค้าสินค้าเกษตร(มาตรการกีดกันที่มีใช้ภาษี เช่น SPS) 3) ความร่วมมือในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4) ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสีเขียว 5) ความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา 6) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ส ร ำ ง ส ร ร ค์ และ 7) ค ว า ม ร ่วม ม ือ ต ำ น น โ ย บ า ย แร ง ง า น เป็น ต้น

ตารางที่ 1: สถิติการค้าไทย-ไต้หวัน

รายการ	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ				อัตราการขยายตัว (%)				สัดส่วน (%)			
	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	2561 (ม.ค.-ก.ค.)	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	2561 (ม.ค.-ก.ค.)	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	2561 (ม.ค.-ก.ค.)
ไทย - โลก												
มูลค่าการค้า	409,585.57	458,153.50	257,037.81	289,531.89	-1.7692	11.86	11.21	12.64	100.00	100.00	100.00	100.00
การส่งออก	215,387.54	236,634.68	132,254.54	146,235.65	0.503	9.86	8.08	10.57	100.00	100.00	100.00	100.00
การนำเข้า	194,198.03	221,518.83	124,783.27	143,296.24	-4.1721	14.07	14.73	14.84	100.00	100.00	100.00	100.00
ดุลการค้า	21,189.51	15,115.85	7,471.28	2,939.40	81.7814	-28.66	-45.10	-60.66				
ไทย - ไต้หวัน												
มูลค่าการค้า	10,494.64	12,155.45	7,053.20	7,362.48	-5.1295	15.83	19.07	4.38	2.56	2.65	2.74	2.54
การส่งออก	3,374.17	4,014.28	2,314.96	2,383.31	-4.4869	18.97	20.06	2.95	1.57	1.70	1.75	1.63
การนำเข้า	7,120.47	8,141.17	4,738.24	4,979.17	-5.4311	14.33	18.59	5.08	3.67	3.68	3.80	3.47
ดุลการค้า	-3,746.30	-4,126.88	-2,423.28	-2,595.86	6.2656	-10.16	-17.22	-7.12				

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตาราง 2 : สถิติการส่งออกสินค้าของไทยไปได้ห้าวัน

ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ				อัตรายายตัว(%)				สัดส่วน (%)			
	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	2561 (ม.ค.-ก.ค.)	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก. ค.)	2561 (ม.ค.-ก. ค.)	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก. ค.)	2561 (ม.ค.-ก. ค.)
- แผงวงจรไฟฟ้า	471.75	569.49	319.08	295.08	5.01	20.72	29.45	-7.52	13.98	14.19	13.78	12.38
- เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	170.26	198.80	140.73	161.41	-10.13	16.77	16.24	14.69	5.05	4.95	6.08	6.77
- เคมีภัณฑ์	188.02	254.96	135.33	160.36	-2.81	35.60	27.13	18.49	5.57	6.35	5.85	6.73
- รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	183.89	219.29	124.40	158.86	-4.61	19.25	27.03	27.70	5.45	5.46	5.37	6.67
- น้ำตาลทราย	89.40	395.84	224.09	155.45	-10.70	342.76	412.44	-30.63	2.65	9.86	9.68	6.52
- เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	199.62	167.19	98.72	91.85	-6.26	-16.25	-28.02	-6.95	5.92	4.16	4.26	3.85
- เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	104.58	129.38	75.23	86.06	-4.31	23.72	31.68	14.39	3.10	3.22	3.25	3.61
- ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	122.14	122.53	69.82	81.60	-10.76	0.32	-8.93	16.88	3.62	3.05	3.02	3.42
- เม็ดพลาสติก	128.64	137.30	84.28	76.81	-10.58	6.73	8.56	-8.86	3.81	3.42	3.64	3.22
- เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและ ส่วนประกอบ	142.03	136.16	81.02	73.20	-35.33	-4.14	-8.06	-9.65	4.21	3.39	3.50	3.07
รวม 10 รายการ	1,800.33	2,330.94	1,352.70	1,340.67	-7.56	29.47	28.54	-0.89	53.36	58.07	58.43	56.25
อื่น ๆ	1,573.84	1,683.34	962.26	1,042.64	-0.71	6.96	9.88	8.35	46.64	41.93	41.57	43.75
รวมทั้งสิ้น	3374.1701	4,014.28	2,314.96	2,383.31	-4.49	18.97	20.06	2.95	100	100	100	100

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 3: สถิติการนำเข้าสินค้าจากไต้หวันมาไทย

ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ				อัตราการขยายตัว(%)				สัดส่วน (%)			
	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	2561 (ม.ค.-ก.ค.)	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	2561 (ม.ค.-ก.ค.)	2559	2560	2560 (ม.ค.-ก.ค.)	2561 (ม.ค.-ก.ค.)
- แผงวงจรไฟฟ้า	2,280.68	2,981.55	1,697.42	1,912.83	-7.50	30.73	39.95	12.69	32.03	36.62	35.82	38.42
- เคมีภัณฑ์	746.37	796.32	474.44	465.84	4.47	6.69	3.46	-1.81	10.48	9.78	10.01	9.36
- เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	651.18	619.06	364.20	377.44	2.30	-4.93	-5.79	3.63	9.15	7.60	7.69	7.58
- เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	607.19	629.96	371.51	363.79	0.81	3.75	7.09	-2.08	8.53	7.74	7.84	7.31
- สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	333.94	409.10	249.98	261.56	-0.84	22.51	35.35	4.64	4.69	5.03	5.28	5.25
- เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	366.49	361.47	213.43	244.34	-19.64	-1.37	0.68	14.48	5.15	4.44	4.50	4.91
- สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป	251.56	260.75	151.33	166.93	26.48	3.65	17.37	10.31	3.53	3.20	3.19	3.35
- ผ้าผืน	226.43	226.39	135.97	131.70	-9.96	-0.02	1.53	-3.14	3.18	2.78	2.87	2.65
- ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก	170.13	186.65	106.49	112.94	-5.94	9.71	6.41	6.05	2.39	2.29	2.25	2.27
- ผลิตภัณฑ์โลหะ	163.41	185.60	111.30	103.26	-9.78	13.58	19.05	-7.22	2.29	2.28	2.35	2.07
รวม 10 รายการ	5,797.37	6,656.86	3,876.06	4,140.63	-3.76	14.83	18.97	6.83	81.42	81.77	81.80	83.16
อื่น ๆ	1,323.10	1,484.31	862.18	838.54	-12.10	12.18	16.94	-2.74	18.58	18.23	18.20	16.84
รวมทั้งสิ้น	7120.4711	8,141.17	4,738.24	4,979.17	-5.43	14.33	18.59	5.08	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร